

Kedves 3.A osztály!

A dolgozathoz való gyakorlás elősegítése érdekében küldök egy feladatsort, melyhez megoldókulcsot is csatoltam.

Csütörtökön megtaláltok az iskolában, ha bármi kérdésetek van, tudunk konzultálni.

Jó munkát kívánok!

Üdvözlettel: N. Nikolett

1. Mik a szófajok elkülönítésének általánosan elfogadott három szempontja?
2. Töltsd ki a táblázatot az alapszófajok felsorolásával!

Helyettesítők:	Valódi Alapszófajok	Átmenetiek:

3. Állapítsd meg az alábbi igék igenemét!

alszik:

elöntetik (E/3.):

bedobat:

gondolkodik:

hurcol:

épít:

folytat:

elhamvad:

elrakat:

lehull:

4. Egészítsd ki a mondatokat a megfelelő névmásokkal!

1. _____ állnak a mosatlan edények, _____ a nyaralás előtt hagytuk őket.

2. _____ már látta a filmet, _____ nem kell újra megnéznie.

3. Ismered _____ a rendezőt, _____ a filmkritikusok díjjal jutalmazták?

4. Nincsen _____ tiszta ruhád _____ elég lenne az öt napos nyaraláshoz.

5. A kedvencem _____ a felvonás, _____ Rómeó szerelmet vall Júliának.

úgy
amelyben
ahogy
akit
azt
annak
aki
annyi
amennyi
az

5. Írj példát:

a) minősítő melléknévre:

b) viszonyító melléknévre:

c) mennyiségjelentésű melléknévre:

6. Mi jellemzi a viszonzókat?

7. Határozd meg az időjárás-előrejelzés szavainak szófaját!

Eleinte felhős idő lesz, sok esővel, később csökken a felhőzet.

8. Mi jellemzi a mondatszókat?

Megoldókulcs

1.

- mondatbeli viselkedés: a mondatrészszerép és a bővíthetőség
- az alaki viselkedés: toldalékolhatóság
- a jelentéstípus

2.

Helyettesítők: névmások	Valódi alapszófajok	Átmenetiek: igenevek
főnévi névmások	ige	főnévi
melléknévi névmások, számnévi névmások	főnév	melléknévi
határozószói névmások	melléknév, számnév	határozói
	határozószó	

Megjegyzés!

névmások csoportosítása

1. helyettesített szófaj szerinti (lásd táblázat)
2. jelentés szerinti: személyes névmás; birtokos névmás; kölcsönös névmás; visszaható névmás; mutató névmás; kérdő névmás; vonatkozó névmás; általános névmás; határozatlan névmás

3.

alszik: **mediális (=középigé) megj.: mindkét megnevezés helyes**

elöntetik (E/3.): **szenvedő**

bedobat: **műveltető**

gondolkodik: **cselekvő**

hurcol: **cselekvő**

épít: **cselekvő**

folytat: **cselekvő**

elhamvad: **mediális**

elrakat: **műveltető**

lehull: **mediális**

4.

- 1) úgy, ahogy
- 2) aki, annak
- 3) azt, aki
- 4) annyi, amennyi
- 5) az, amelyben

5.

- a) pl. szép, barna, sovány
- b) pl. tavalyi, hajadon, reggeli, emberi
- c) pl. tömérdek, pár, rengeteg

6.

Mondattanilag: önállóan nem mondatrészek, nem bővíthetők

Alakilag: jellemzően nem toldalékolhatók

Jelentéstípus szerint: viszonyjelentés

7.

eleinte: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, határozószó, idő-határozószó

felhős: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, Melléknév, viszonyító melléknév

idő: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, főnév, elvont főnév

lesz: Viszonyszó, segédige

sok: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, számnév, határozatlan tőszámnév

eső: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, főnév, konkrét, köznév, egyedi név

később: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, határozószó, idő-határozószó

csökken: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, ige, mediális (=középigye) ige

a: Viszonyszó, névelő, határozott névelő

felhőzet: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, konkrét, köznév, gyűjtőnév

8.

Mondattanilag: nem szerves összetevői a mondatnak; önállóan nem mondatrészek, de mondatértékűek; nem bővíthetők

Alakilag: nem toldalékolhatók

Jelentéstípus: csak kommunikációs, társalgásszervező vagy modális jelentésük van

9.

Bükk: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, konkrét főnév, tulajdonnév, földrajzi név

világosodik: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, ige, mediális

vagy: Viszonyszó, kötőszó

itt: Alapszófaj, Névmás, Határozószói mutató névmás

ki- : Viszonyszó, igekötő

távol: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, határozószó, helyhatározószó

tavalyi: Alapszófaj, Valódi A., melléknév, viszonyító melléknév

éneklő: Alapszófaj, Igenév, folyamatos melléknévi igenév

puff: Mondatszó, hangutánzó indulatszó

borotválkozik: Alapsz., Valódi alapszófaj, ige, műveltető ige

írat: Alapsz., V.A., ige, műveltető ige

elolvastatik: Alapsz. V.A., ige, szenvedő ige

10.

akár: Viszonyszó, kötőszó

egy: Viszonyszó, névelő, határozatlan névelő

halom: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, főnév, konkrét, köznév, mennyiségnév

hasított: Alapszófaj, Igenév, befejezett melléknévi igenév

fa: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, főnév, konkrét, köznév, egyedi név

hever: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, ige, mediális ige

egymáson: Alaoszófaj, Névmás, főnévi, kölcsönös névmás

a: Viszonyszó, határozott névelő

világ: Alapszófaj, Valódi alapszófaj, főnév, elvont főnév